

Dagens frågor

Vietnamfrågan

Utrikesdepartementet har redigerat och publicerat en vitbok, kallad "Sverige och Vietnamfrågan". Titeln är missvisande. Boken borde ha benämnts "Regeringen och Vietnamfrågan". Det är om regeringens ställningstaganden, som boken handlar, och Sverige och regeringen är i detta fall långt ifrån identiska.

Vissa synpunkter och bedömningar i Vietnamfrågan kan väl anses vara någorlunda lika inom alla politiska läger. Helt allmänt gäller, att kriget betraktas som en tragedi, fylld av meningslös materiell förstörelse och mänskliga lidanden. Om än bakgrunden till kriget bedöms olika, är man ganska överens om att det gått utanför de gränser, som står i proportion till angivna krigsmål. En annan sak som var och en inser är att Sveriges möjligheter att ingripa som fredsstiftare tyvärr är små. Och slutligen borde alla vara överens om att de möjligheter, som eventuellt dock kan finnas, måste utnyttjas: det är en moralisk plikt.

På sistnämnda punkt skiljer sig åtminstone en regeringsmedlem från den allmänna uppfattningen. Hr Palmes båda tal i Gävle och på Sergels torg återges utförligt i vitboken. En förnyad genomläsning visar, att inte ens den välvilligaste tolkning kan leda till mer än ett resultat. Hr Palme höll sina tal, inte för att bidra till någon hjälp till Vietnam utan för att demonstrera sin välkända anti-amerikanism och därmed stärka sin egen ställning inom den unga vänstern. Gävletalet skulle till nöds kunna ursäktas som ett misstag. Kanske han inte bedömde att någon hjälp till Vietnam var aktuell, och kanske hade han ej tänkt sig in i konsekvenserna av vad han sade. I fråga om talet på Sergels torg är varje undanflykt omöjlig. Det talet ryckte undan alla utsikter för regeringen att, om den så velat, agera för freden.

Under sådana omständigheter är det närmast patetiskt att studera utrikesministerns

försök att bevara skenet. Han betonar i flera uttalanden hur nödvändigt det varit och är att inhämta informationer och att hålla kontakt med de stridande parterna. Han kan inte nog framhålla värdet av att vår ambassadör i Peking flera gånger fått lov att besöka Hanoi. Samtidigt finns i boken inte någon som helst förklaring på att akrediteringen i Saigon drogs in för vår ambassadör i Bangkok. (På ett ställe nämns att vi ändå har kvar — en honorärkonsul!) Den eftersökta förklaringen har påståtts vara den, att hr Nilsson fick idén till indragningen under pågående sammanträde med Stockholms arbetarkommun, där han kände sig pressad och ville visa att också han delade den populära inställningen mot den ena sidan. Det hade varit tillfredsställande om vitboken lämnat en annan version, som klargjort att hr Nilsson företrädde Sveriges intressen och ej bara sina egna.

Att under sådana omständigheter hr Nilsson gör en stor affär i vitboken och även i TV av den hemlighetsfullhet, som måste visas beträffande av Sverige förmedlade kontakter, är förklarligt. Sunt förnuft säger nämligen, att den som på grund av demonstrerad partiskhet ej åtnjuter den ena sidans förtroende, omöjligt på allvar kan bli utnyttjad vid förhandlingar mellan två kontrahenter. Hemlighetsfullheten gäller med allra största sannolikhet något som inte finns.

På en särskild punkt visar vitboken tydligt, hur olyckligt hr Nilssons beslut var att dra in vår representation i Saigon. Genom en ambassadör där skulle han kunnat få fortlöpande uppgifter om hur det sydvietnamesiska folket ser på FNL. Att FNL rättmätigt företräder detta folk är nämligen hans och naturligtvis hr Palmes tes. Om detta möjligen har varit sant är svårt att avgöra, men om man studerar siffrorna om de mord på civila, särskilt administratörer, läkare och lärare, som FNL systematiskt ut-

fört genom åren, blir man inte övertygad om att skräckväldet framkallat enbart tillit och förtroende. Siffrorna håller sig till omkring 2 000 mördade, lika många sårade och tre gånger så många bortförda — mot okända öden — årligen under de senaste åren. Nu har emellertid redan alla tidigare siffror överskridits. De fyra första månaderna 1968 uppges över 6 000 civila ha dödats, omkring 17 000 ha sårats och 4 000 bortförts. Tydligt sammanhänger detta med nyårsoffensiven vid årsskiftet. Då skedde t.ex. massavrättningarna av civila i Hue, där man i 19 massgravar funnit över 1 000 döda. Alla av dessa hade inte skjutits. En del offer hade begravts levande.

Det finns fortfarande aspekter på Vietnamkriget, som regeringen ej tagit ställning till.

TV och Tjeckoslovakien

Sveriges Radio/TV har förvisso inte något särskilt gott rykte om sig för opartiskhet. Vänstervridningen har länge varit ett problem och försöken att urskulda den politiska snedbelastningen med hänvisning till de "västinfluerade" underhållningsprogrammen har väl endast tagits på allvar av den yttersta vänsterns policymakers. Det måste ha blivit åtskilligt besvärligt efter händelserna i Tjeckoslovakien. Ingen skugga skall i detta hänseende falla över nyhetsredaktionen. Där har man förvisso bemödat sig om och på ett föredömligt sätt spridit information om vad som tilldragit sig. En smula smolk i mjölken kom emellertid, då man lät kommunistledaren Hermansson som förste och ende svensk partiledare i ett långt TV-program kommentera vad som inträffat.

Många frågar sig säkert varför hr Hermansson ensam skulle släppas fram i TV-rutan. Var det fråga om ett sista försök av vännerna på Sveriges Radio att rädda vad som räddas kunde? Onekligen gjorde hr

Hermansson det mesta möjliga av situationen. Aldrig har väl en kommunist framträtt som mera demokratisk! Inte nog med att den gamle stalinisten nu tog definitivt avstånd från de kommunistiska broderländernas angrepp på Tjeckoslovakien. Han gick till och med så långt att han efterlyste en "nedfrysning" i Sveriges diplomatiska förbindelser med östblocket. I detta sammanhang uppstod visserligen en del svårigheter, då man på svenskt kommunisthåll försökt göra ett stort nummer i valrörelsen av sina krav på ett svenskt diplomatiskt erkännande av de värsta kommunistiska terrorregimerna, sådana som Nordvietnam, Nordkorea och Östtyskland. Märkbart generad förklarade hr Hermansson, att dessa krav visserligen kvarstod "principiellt" men särskilt i fråga om Östtyskland förlorat något av sin aktualitet. Så kan ju saken också uttryckas.

De djupt tragiska händelserna i Tjeckoslovakien har dock kanske haft det goda med sig, att de medfört en tillnyktring i de kretsar som så länge visat sig som goda kommunistiska medlöpare. I Sverige har till följd av Sveriges Radio/TV:s ohöjlt anti-amerikanska propaganda och pressens anmärkningsvärt snabbt uppkomna likriktning en skev information och opinion förmedlats, som inte haft sin motsvarighet i andra delar av Västeuropa. Organisationer som sett som sin uppgift att varna för kommunismen, sådana som Baltiska kommittén, Demokratisk Allians, Kommittén för ett fritt Asien m.fl. har i det tidigare allmänt förhärskande pro-kommunistiska klimatet ofta haft svårt att till och med få framföra sina uppfattningar. De har i den tidigare proklamerade "avspänningens" namn ofta betraktats med överseende, i den mån de inte till och med av pressorgan, av vilka man haft rätt att vänta något bättre, stämplats som "extrema". Nu har det än en gång bevisats för världen, att kommunism är och förblir kommunism, att rysk imperialism är och förblir imperialism vare

sig under tsaristisk eller bolsjevikisk fana. Kanske kan man nu hoppas på en bättre förståelse för de strävanden som inte är beredda att falla i farstun för första bästa "fredsviskning" från öster utan som ständigt försökt att i stället analysera situationen från realistiska utgångspunkter.

Inte minst bör Sveriges Radio/TV besinna, att sanningen inte alltid är den som propageras. Angreppet på Tjeckoslovakien måste rimligen leda till en omorientering av monopolföretagets hela politiska verksamhet. Hr Hermanssons krokodiltårar över den tjeckoslovakiska tragedien bör vara televisionens sista övertramp. Också på Sveriges Radio bör man inse, att det finns en avgrunds djup skillnad mellan de demokratiska partierna och kommunism som enda parlamentarisk företrädare för en totalitär antidemokratisk åskådning.

Pragkuppen 1948, Ungertragedien 1956, och nu sist ockupationen av Tjeckoslovakien! Måste det alltid vara fråga om hårda åskådningsexempel för att visa kommunismens sanna ansikte?

Hållningen till diktaturer

I Minervas kvartalsskrift (2/1968) har *Jon Skard*, en av Norges främsta yngre experter på problemet öst-västliga relationer i en artikel analyserat inställningen till diktaturer rent principiellt.

Inledningsvis konstaterar han, att personer med en radikal åskådning gör det ovanligt lätt för sig. De hyllar i allmänhet tesen, att ändamålet helgar medlen. Därav följer att de identifierar diktaturer, som arbetar för samma mål som de själva som "progressiva", medan de som motarbetar dem helt enkelt betecknas som "reaktionära".

Så enkelt är nu det hela inte. Skard knyter an till den klassiska statsvetenskapliga distinktionen mellan totalitära och auktoritära stater. En totalitär stat är en stat, där

makthavarna (en person, en grupp eller ett parti) har den avgörande makten och inflytandet på alla områden. Allt samhällsliv underordnas en bestämd ideologi, som måste accepteras av alla. I den auktoritära staten åter finns det en rad samhällsaktiviteter, som är oavhängiga av den diktatoriska styrelseformen — olika företeelser som t.ex. barnträdgårdar, fackföreningar eller religiösa sällskap. Så länge dessa organisationer inte bryr sig om politiken, blandar sig inte heller regeringen i deras förhållanden. Nazi-Tyskland och Sovjetunionen är med denna definition totalitära stater, medan t.ex. Spanien, Portugal och flertalet u-länder utgör exempel på auktoritära stater.

En annan skillnad som kan anföras är mellan expansiva diktaturer och sådana som förfäktar status quo. Kommunismen är expansiv — man önskar påtvinga andra länder sitt styrelsesystem, men flertalet andra diktaturregimer, "fascistiska" m.fl. är endast inriktade på att bevara ett visst styrelsesystem för det egna landet — t.ex. Grekland, Portugal eller Tanzania. Kommunismen liksom tidigare nazismen är alltså aggressiv i motsats till andra sorters diktaturer.

Skard menar, att han förvisso inte anser auktoritära diktaturer mera acceptabla än de totalitära och expansiva. Som en konservativ central målsättning måste stå att demokratisera existerande diktaturer och hindra upprättandet av nya.

Skard tar definitivt avstånd från dem som också på konservativ sida menar, att vissa former av diktatur, t.ex. i u-länder, bör accepteras. Vare sig ekonomiskt eller i något annat hänseende är det argumentet hållbart, menar Skard och hänvisar till att såväl nazisterna som kommunisterna föreburet samma argumentation för att legalisera sina diktaturer. Våld och förtryck kan aldrig rättfärdigas.

Men ont kan graderas. USA har t.ex. aktivt inskridit mot expansiva diktaturer, så-

dana som Japan och Tyskland i det andra världskriget och i dag mot Nordvietnam och dess medlöpare vietcong. Att USA inte för samma politik mot diverse andra diktaturer, t.ex. i Latinamerika, beror på att dessa inte är expansiva till sin karaktär. Må vara, att USA är i hög grad kritiskt mot dessa regimer, och t.ex. hjälpte Castro att övervinna Batista på Cuba.

På vänstersidan utväljer man helt naturligt de minst farliga diktaturerna — de icke expansiva diktaturerna — som måltavlor vid de otaliga demonstrationerna. Spanien, Syd-Afrika, Grekland är tacksamma objekt. Att så sker, är givetvis groteskt från objektiv synpunkt men, menar Skard, den konservativa sidan har sig själv att skylla till stor del.

Skard pekar på Grekland. Det var rätt och rimligt att från olika demokratiska partiers sida sända representanter till Grekland och senare påvisa de övergrepp, som ägde rum. Men det var inte rätt från de personers sida, som angrep förhållandena i Grekland, att de inte samtidigt angrep situationen i Östeuropa. Långt fler människor är i dag fängslade i det kommunistiska Östeuropa än i Grekland. Det är uppenbart, att vänsterpolitiker sällan bryr sig om att angripa förhållandena i de kommunistiska diktaturerna, men av samma skäl är det en skyldighet för politiker på höger- eller den borgerliga sidan att uppmärksamt bevaka vad som sker i kommunistvärlden. Sker inte detta, blir det lätt fråga om en skevhet i uttryckandet av opinioner, och ansvaret i dagens situation för obalansen bär de borgerliga politikerna och enkannerligen högermännen, som visat brist på politiskt mod, säger Skard.

Hans synpunkter är förvisso inte bara tillämpbara i Norge utan också i vårt land. Det vilar ett ansvar på högerfolket i Sverige, att medvetet och aktivt engagera sig mot alla de oförrätter som begås av den expansiva vänsterdiktaturens främsta måls-

män, kommunismen. Detta innebär förvisso inte att man skall underlåta att med samma skärpa reagera mot andra diktaturer. Men reagerar man inte på konservativt håll tillräckligt skarpt mot kommunistdiktaturens och andra vänsterdiktaturens framfart är det fara värt, att — som erfarenheten givit prov på — den allmänna debatten får en från demokratisk synpunkt högst ohälsosam slag-sida.

Franska sensationer

Vårens oroligheter i Frankrike har följts av två var för sig sensationella händelser. Den första var den stora valframgången för gaul-listerna. Den andra var premiärminister Pompidous avgång efter segern. Man söker förklaringarna till vad som hänt.

I valkampanjen framhöll general De Gaulle med styrka, att det gällde att i valet säkra Frankrike mot kommunisterna. Detta förvånade många, som fått intrycket att kommunisterna i själva verket höll igen och att de vägrade att solidarisera sig med studentockupationen av delar av Parisuniversitetet. De Gaulle, säger man, skar demagogiskt allt över en kam. Han valde att framställa kommunisterna som den stora faran och att ignorera studenterna.

Hur många Moskvatrogna kommunister som faktiskt deltog i studentoroligheterna i Paris är obekant, men i varje fall bland ledarna kan inte antalet ha varit stort. Där emot kan bland dessa ha funnits studentagitatorer som utbildats på annat håll. Den rikliga tillgången till Maos lilla röda bok tyder på detta. Nu i sommar, alltså efter de franska upploppens slut, har en stor kurs i revolutionsteknik hållits i Tirana i Albanien med kineser som lärare. Ett hundratal italienska studenter har deltagit; hur många från andra håll är inte känt. I varje fall pekar detta på möjligheten av nya studentoroligheter i höst, men det innebär inte att Moskva får något

med dessa att göra, snarare tvärtom. Därför är det inte heller troligt att Moskvakommunisterna medverkade i någon större utsträckning i maj.

När studenterna vid oroligheternas början försökte få stöd hos arbetarna, fick de ett bleklagt nej. Först efter 10 dagar, i samband med demonstrationen den 13 maj, som är årsdagen för general De Gaulles maktövertagande, började arbetarna röra sig. Kommunisterna — då otvivelaktigt i ledningen — anbefalldes ockupationen av Renaultfabrikerna. Själva tekniken var därvid anmärkningsvärd. Genom ockupationen fick kommunisterna kontroll över alla arbetarna i fabriken på en gång, ty ingen kom ut eller in utan deras medgivande. Samtidigt fick ingen utomstående räkning på hur många som egentligen ville strejka. Att solidariteten inte var total är närmast en självklarhet. Valresultatet innebär därför åtminstone till en del att arbetare reagerat mot metoden att de skulle bli ledda till strejk utan att först bli tillfrågade.

Den gaullistiska propagandan vill göra gällande, att risk förelåg i senare delen av maj att kommunisterna skulle kunnat taga över hela Frankrike. Mot detta kan sägas, att hela Frankrike inte satt inspärtrat som de icke-kommunistiska arbetarna i fabriken. Vidare är det väl möjligt, att kommunisterna skulle kunnat få framgång på sina håll, men det är inte visat, att de förberett ett inbördeskrig till maj 1968, inte heller att franska folket var moget för ett sådant. Om situationen gått regeringen alldeles ur händerna, är det ganska troligt att kommunisterna skulle ha utnyttjat sina möjligheter. Valresultatet visade dock, att majoriteten var emot dem.

General De Gaulle bedömde emellertid att en allvarlig revolutionär situation förelåg och handlade därefter genom att söka stöd från armén. Att han gjorde detta utan att meddela sin premiärminister, tyder på att

denne var av annan mening än generalen. Hur stora meningsskiljaktigheterna egentligen var dem emellan framgår av det faktum, att M. Pompidou efter valen inte självant lämnade sin post. Alla halvofficiella uppgifter om att han blivit trött, att folket önskade en förändring och annat dylikt, är felaktiga. Generalen önskade få bort honom.

Det förefaller obegripligt att en statschef, som just sett sitt land gå igenom en farlig kris, kräver att regeringens starkaste man skall avgå. Men enligt generalen får endast en man vara stark. Premiärminister Pompidou torde på krisens höjdpunkt ha ifrågasatt om inte generalens tid var ute. Han var vidare den som yrkade på nationalförsamlingens upplösning, vilket i sin tur ledde till de segerrika valen, medan generalen endast tänkt sig en folkomröstning om sin egen ställning. Hur den skulle ha utfallit vet man inte. Generalen fick då ge vika. Han ville inte göra detta en gång till. Premiärministern tvingades träda åt sidan, tills "nationen kallar honom", som det stod i generalens avskedsbrev till honom. Nu har generalen ensam ansvaret.

"Studentrevolt" med förhinder

De i våras inträffade händelserna vid Stockholms universitet, obstruktionen mot en universitetslärare i statskunskap samt den s.k. kårhusockupationen, har fått vissa efterverkningar. Utbildningsminister Palme har skyndsamt beordrat universitetskanslersämbetet att vidtaga åtgärder i syfte att öka studenternas medbestämmanderätt och JO har uppdragit åt rektorsämbetet vid universitetet att utreda vad som förekom vid institutionen för statskunskap.

Ingen torde ha något att invända mot att studenterna ges ökade möjligheter till inflytande på de olika institutionerna. I sammanhanget uppställer sig emellertid lätt frågan varför studenterna inte i större utsträckning

utnyttjat de många tillfällen att framföra sina synpunkter, som redan stått till buds. Man bibringas den uppfattningen, att det snarare rört sig om protester för protesterandets egen skull än alltigenom sakligt underbyggda krav. Mot den bakgrunden ter sig utbildningsministerns snabba agerande anmärkningsvärt. Har han möjligen haft politiska biavsikter? Mycket beror givetvis på utformningen av studenternas medinflytande på institutionerna vid våra universitet. Är det blott fråga om att utöka studentrepresentationen — f.n. finns två studentrepresentanter i varje institutionskollegium — finns det ingen anledning till opposition. Men skulle det vara fråga om att drastiskt ändra formerna för beslutsfattandet, att t.ex. så gott som uteslutande lägga detta hos ett kollegium, bestående av hälften lärare och hälften studenter, kan en rad allvarliga invändningar göras. Många ärenden är inte av sådan karaktär, att de lämpar sig för avgörande i en dylik instans. Som exempel kan nämnas förord vid tjänstetillsättningar. Det vore orimligt, om studenter med blott en högst blygsam erfarenhet i sitt ämne skulle ges inflytande på tillsättningen av lärare. Grundlagens bud om "förtjänst och skicklighet" skulle lätt riskera att komma i skymundan. Erfarenheten visar, att studentopinioner växlar mycket snabbt, och det kan befarsas att politiska ställningstaganden ofta kan vara utslagsgivande för studentrepresentanternas agerande. Av samma skäl bör rimligtvis inte heller studenterna ges något avgörande inflytande på valet av litteraturkurser. De saknar i många fall kompetens att bedöma sådana frågor, och man kan ju blott tänka sig in i konsekvenserna av att tillfälliga studentmajoriteter skulle avgöra litteratururvalet i exempelvis internationell politik.

Eftersom universitetskanslerämbetet ännu inte utarbetat några anvisningar för den s.k. studentdemokratiens genomförande, kan

självfallet inte heller kritiken ännu inriktas på några bestämda punkter. Men erfarenheterna av universitetsbyråkratins göranden och låtanden är sådana, att det är befogat med ett varningens ord i tid. Det är inte bara studenternas intressen det är fråga om. Universitetslärarna arbetar redan under ofta besvärliga förhållanden och det är inte rimligt att lägga sten på deras börda.

Vad gäller övergreppen från vissa vänsterextremistiska studenters sida mot en universitetslektor i statskunskap är det anmärkningsvärt, att dessa ännu inte fått några påföljder. Veterligen utreds inte heller frågan från den utgångspunkten utan tvärtom på grundval av en JO-anmälan från just en av ledarna för den extremistiska minoritetsgruppen om påstådd bristande objektivitet i undervisningen. Detta är minst sagt groteskt. Vettlösa beskyllningar från en student, som givit prov på ett odisciplinerat uppträdande under undervisningen och som senare därtill var en av ledarna för den s.k. kårhusockupationen, tas — som det förefaller — på allvar. Det var dock fråga om så allvarliga ting som missförmelse av tjänsteman, ofredande och förargelseväckande beteende. Det är i hög grad angeläget att åtgärder snarast vidtas mot de skyldiga studenterna och likaledes, att anvisningar utfärdas hur långt lärarnas befogenheter sträcker sig vid försök att avstyra obstruktion och undervisnings-sabotage. Bråkmakarnas ledare har ju öppet varslat om fortsatt "revolt" under höstterminen. Det förefaller dock inte uteslutet, att händelserna i Tjeckoslovakien kan komma att lägga hinder i vägen för den planerade aktiviteten. Kanske kan de också leda till att ansvariga myndigheter visar mindre undfallenhet mot bråkmakare i framtiden. I så fall är det positivt. Men nog är det bedrövligt, om det gått så långt, att de världspolitiska händelserna skall avgöra, om undervisning skall kunna bedrivas vid våra universitet i disciplinerade former eller inte.

Vad hände i domkyrkan?

Det är omvittnat att den högmässa i Uppsala domkyrka, varmed Kyrkornas världsrådsmöte inleddes, var anslående och värdig, och det märkligt stora antalet nattvardsgäster gjorde den i rätt mening ekumenisk. Det är vidare omvittnat, att mötet avslutades med att en skara ungdomar ockupade domkyrkan under den sista natten. De låg utbredda kring altaret eller var det föll sig, de åt och drack och sjöng och spelade gitarr, och det var endast med möda man kunde avhålla dem från att klistra upp plakater med sina slogans på kyrkväggarna. Av värdighet fanns i demonstrationen inte ett spår.

Med dessa ungdomar blandade sig också en teologie professor från universitetet i Uppsala. Närvarande vittnen påstod sig på natten ha sett honom förtjust stå och hoppa i kyrkbänkarna och klappa takt till sångerna med händerna. Eftersom teologie professorer, med allt vad som i övrigt kan sägas om dem, endast sällan uppträder som vokalist till poporkestrar, undrade man något över företeelsen. Hr Riesenfeld är inte född smålänning och kan inte ha ärvt något påbrå från hopparesekten i Västbo. Han kan inte heller gärna ha velat illustrera Grundtvigs psalm, nr 54 i Svenska psalmboken ("Spelen och sjungen och jublen och klappen i händer"), eftersom man inte brukar sjunga julpsalmer i juli månad.

Tillfrågad hur han betraktade föreställningen avgav professorn ett kryptiskt utlåtande, som gick ut på att nu kunde Gustav Vasa taga sitt pick och pack och dra sina färde. Den närmare innebörden av detta tal framgick inte. Det är litet svårt att tro att hr Riesenfeld menade, att sedan Gustav Vasa med anledning av vad som försiggick omkring honom kunde förmodas vända sig i sin grav, borde man bryta upp sarkofagen och kasta ut liket. Kanske han ville ha sagt att reformationens tid är förbi och att allt borde återgå till något förhistoriskt stadium.

Men till vilket? Om det var bronsålderns lurbärande dansare, som föresvävade honom, så tänkte han fel, ty dessa representerade en på sitt sätt hög kultur. Och kung David dansande framför förbundets ark kan det inte gärna ha varit fråga om, ty hr Riesenfeld är trots allt professor i nytestamentlig exegetik.

Bland de närvarande i domkyrkan fanns emellertid en grupp med klara tankar, folk som visste vad de ville. Kanske på grund av det stora polisuppståndet, kanske på grund av att mötet enligt order skulle angripas inifrån, uppstod aldrig några bråk i Uppsala. I stället utsattes delegaterna för en skickligt iscensatt antiamerikansk propaganda. Under sken av att "ungdomen" ser mer realistiskt på u-världens problem gjordes enträgna och framgångsrika försök att radikaliserar mötets uttalanden. Vilken "ungdom" som dess förmenta företrädare talade för, gjorde ett stort antal blåögda delegater förmodligen aldrig klart för sig. Det var samma ungdom, kristen eller inte kristen, som efter förrättat värvtillät sig att tillbringa natten i domkyrkan.

Vilka ledarna för företaget i själva verket var kunde en iakttagare se redan på deras försök att klottra på väggarna i kyrkan. Att efterapa kulturrevolutionärerna i Kina hör till de europeiska kineskommunisternas vanor. Samma ungdomar for från Uppsala till ett möte i Åbo. Där kunde de tala friare, och där förkunnade de rent ut att deras ideal var Castro och Mao. Där hindrade de även en anmäld talare, en amerikansk professor, att få ordet, ty de sade att de hört nog av honom i Uppsala.

Hr Riesenfeld blev också tillfrågad om vad kyrkorådet ansåg om ockupationen och om dess ledamöter skulle ha lämnat tillstånd till upptåget, om sådant tillstånd alls begärts. Han svarade: "De skulle inte ha vågat neka." Möjligen har han rätt. I så fall är det beklagligt. Möjligen skulle man bara ha velat undvika att ställa till skandal, vil-

ket är mera lätt att förstå. Men annars bör tiden nu vara kommen att neka till ett och annat. En grupp av ungdomar, vare sig de är kristna eller bara ger sig ut för att vara det, får inte utan vidare ockupera ens ett danspalats. Därifrån blir de utkastade, och detta anser alla vara både rätt och riktigt. Men de får inte heller lägga beslag på en kyrka, om det stora flertalet i Sverige, som nu, fortfarande anser att kyrkorummet är en helgedom, avsedd för andakt och stillhet. Ett sådant rum får inte vare sig bokstavligt eller andligt griskas ner. Någon måste, också där, ha mod och företagsamhet att säga nej.

I detta sammanhang är det åter angeläget att understryka, att de som tar stora ord i sin mun och påstår sig företräda "ungdomen" ofta företräder något helt annat, som inte har med åldern att göra. De är inte representativa för ungdomarna i Sverige, inte heller för ungdomen i hela världen. En av dem, som varit i Uppsala, uppträdde i en diskussion i Åbo och förklarade att Karl Marx praktiskt realiserade den kristna tron. Den som har öron till att höra, han höre. Och detta gäller inte minst de kristna ungdomsorganisationerna, som nu bör ha fått sig en tankeställare.

